

Landbruks- og
matdepartementet

Klima- og
miljødepartementet

Høringsnotat

Høring - Endringer i lov om jakt, fangst og felling av vilt mv. (viltressursloven) og relevante forskrifter

Oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak nr. 744, 745 og 747 (2025)

Innhold

1 Innholdet i høringsnotatet	3
2 Bakgrunnen for forslaget	3
3 Merking av feller	4
3.1 Stortingets anmodningsvedtak nr. 744	4
3.2 Rettslig utgangspunkt.....	5
3.3 Departementenes vurderinger og forslag	5
4 Bruk av luftfartøy (drone) ved ettersøk av påskutt storvilt	7
4.1 Stortingets anmodningsvedtak nr. 745	7
4.2 Rettslig utgangspunkt.....	7
4.3 Departementenes vurderinger og forslag	11
5 Jakttider for elg i Finnmark fylke	15
5.1 Stortingets anmodningsvedtak nr. 747	15
5.2 Rettslig utgangspunkt.....	16
5.3 Departementenes vurderinger og forslag	17
6 Administrative og økonomiske konsekvenser	21
7 Forslag til endringer i lov og forskrift	21
7.1 Forslag til lovendringer.....	21
7.2 Forslag til endringer i forskrift	22

1 Innholdet i høringsnotatet

Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet foreslår i dette høringsnotatet mindre endringer i lov 20. juni 2025 nr. 102 om jakt, fangst og felling av vilt mv. (viltressursloven). Det foreslås også endringer i relevante forskrifter på viltområdet. Departementenes forslag er en oppfølging av anmodningsvedtak som Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av viltressursloven, se punkt 2 under.

Departementene foreslår å innføre nye krav til merking av feller til fangst av vilt. Videre foreslår departementene regler som åpner for bruk av drone ved ettersøk av påskutt storvilt. Departementene foreslår også å utvide jakttiden for elg i hele Finnmark fylke fra 1. september til 23. desember tilsvarende gjeldende jakttid for elg i Kautokeino kommune og Karasjok kommune.

Viltressursloven ble vedtatt av Stortinget 2. juni 2025. Loven skal erstatte lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven). Det følger av viltressursloven § 61 første ledd at loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Av kongelig resolusjon 20. juni 2025 følger det at loven skal tre i kraft 1. juli 2026. Videre følger det av § 61 tredje ledd at forskrifter gitt i medhold av viltloven også skal gjelde etter at viltressursloven har trådt i kraft. Det legges opp til at lovendringene som nå sendes på høring kan vedtas av Stortinget våren 2026, slik at endringene kan tre i kraft 1. juli 2026 samtidig med viltressursloven. Den samme ikrafttredelsesdatoen gjelder de foreslåtte forskriftsendringene.

Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet har et delt ansvar for viltressursloven, slik det også er etter viltloven, jf. kongelig resolusjon 27. april 2018. Det enkelte departements vurderinger er synliggjort i omtalen av de konkrete forslagene i det videre.

Arbeidet med høringsnotatet har vært et samarbeid mellom departementene med bistand fra Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet.

Departementene har hatt dialog med Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) om oppfølgingen av anmodningsvedtakene. Det har ikke vært behov for formelle konsultasjoner etter lov 12. juni 1978 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold kap. 4, men departementene har mottatt et skriftlig innspill fra NRL. Finnmarkseiendommen, som nevnes i ett av anmodningsvedtakene, har også oversendt et skriftlig innspill.

2 Bakgrunnen for forslaget

I forbindelse med Stortingets behandling av forslag til ny lov om jakt, fangst og felling av vilt mv. (viltressursloven), ble regjeringens lovforslag vedtatt, men Stortinget vedtok samtidig enkelte endringer i §§ 21, 26, 33, 35, 46 og 47. Videre vedtok Stortinget totalt fire anmodningsvedtak. Anmodningsvedtak nr. 747 (13. mai 2025) følger av næringskomiteens innstilling, Innst. 301 L (2024-2025), punkt B og sier følgende:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige endringer i viltressursloven §§ 10 og 42 som gjør at Finnmarkseiendommen, etter forslag fra den enkelte kommune, kan regulere jakttida for elg i perioden 1. september–23. desember i Finnmark.

I forbindelse med Stortingets behandling av lovforslaget og næringskomiteens innstilling, Innst. 301 L (2024-2025), ble det flertall i Stortinget for enkelte forslag i innstillingen som resulterte i de øvrige tre anmodningsvedtakene.

Vedtak nr. 744 (26. mai 2025) sier følgende:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige endringer i viltressursloven § 25 slik at det innføres krav om merking av feller ved bruk av jegernummer. Merkingen skal sikre oppsynets mulighet for identifisering og at eiers navn blir unntatt offentlighet.

Vedtak nr. 745 (26. mai 2025) sier følgende:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige endringer i viltressursloven § 29 slik at jegere på land kan ha anledning til å benytte luftfartøy (drone) ved ettersøk av påskutt storvilt, tilsvarende som ved ettersøk av påskutt sjøfugl.

Vedtak nr. 746 (26. mai 2025) sier følgende:

Stortinget ber regjeringen raskt utforme forskrift som fortsatt tillater bruk av termisk sikte i hjortejakt.

Anmodningsvedtakene nr. 744, nr. 745 og nr. 747, er knyttet til endringer av enkelte lovbestemmelser i viltressursloven, og departementenes høringsnotat er avgrenset til oppfølging av disse vedtakene. Når det gjelder anmodningsvedtak nr. 746, er dette knyttet til endring av forskrift, og vedtaket vil etter planen følges opp i en separat høring i løpet av 2025.

3 Merking av feller

3.1 Stortingets anmodningsvedtak nr. 744

Anmodningsvedtak nr. 744 sier følgende:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige endringer i viltressursloven § 25 slik at det innføres krav om merking av feller ved bruk av jegernummer. Merkingen skal sikre oppsynets mulighet for identifisering og at eiers navn blir unntatt offentlighet.

Ved Stortingets behandling av næringskomiteens innstilling, Innst. 301 L (2024-2025), fikk forslaget fra Fremskrittspartiet om merking av feller flertall. Det ble blant annet vist til at merking av fangstinnretninger må gjøres med anonymisering av fangstperson. Dette ble begrunnet med sikkerhetsmessige hensyn. Det ble videre pekt på at merking med navn og adresse i de fleste tilfeller utgjør informasjon om adresser hvor det finnes våpen. Merking som gir mulighet til enkelt å identifisere fangstpersonen, vil stå i kontrast til at eksempelvis politiet unntar våpeneiere i våpenregisteret fra offentlighet, og at jaktlag unntar jaktlagets medlemmer fra offentliggjøring med unntak av jaktleders navn.

3.2 Rettslig utgangspunkt

Det følger av viltressursloven § 25 første ledd at bruk av feller til fangst av vilt er forbudt, med mindre annet følger av eller i medhold av lov. Dette følger opp Norges forpliktelser etter Bernkonvensjonen (Konvensjon vedrørende vern av ville europeiske planter og dyr og deres naturlige leveområder ETS nr. 104) om at bruk av feller i utgangspunktet er forbudt. Bernkonvensjonens regler gjelder nærmere angitte arter som opplistet i konvensjonens vedlegg II og III. Forbudet i viltressursloven § 25 første ledd har ingen slik begrensning, noe som innebærer at forbudet mot bruk av feller som et utgangspunkt gjelder for alle viltarter. Det følger av viltressursloven § 25 andre ledd at Kongen kan gi forskrift om regler for bruk av feller, blant annet om merking av feller.

Forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst (heretter omtalt som utøvelsesforskriften) kapittel 9 inneholder nærmere regler om fangst. Hvilke feller som er godkjente til bruk under fangst, og på hvilke viltarter som det er åpnet for å drive fangst av, følger av § 31, jf. vedlegg 1 til forskriften. Forskriften § 32 gir regler om krav til merking av feller. Kravet er at feller skal være «synlig merket med brukerens navn og telefonnummer». Kravet til merking gjelder imidlertid ikke rypesnarer. Feller som ikke er tillatte, eller som er utplassert eller merket i strid med bestemmelsene i utøvelsesforskriften §§ 30 til 32, kan fjernes av grunneier, politiet eller offentlig naturoppsynsmyndighet, jf. utøvelsesforskriften § 35.

Forskrift 1. april 2020 nr. 565 om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (heretter omtalt som viltforskriften) kapittel 3 inneholder nærmere regler om metoder og varsling ved skadefelling og annet uttak. Forskriften § 3-13 gjelder metoder for skadefelling og annet uttak. Etter bestemmelsens tredje ledd stilles det krav om at den som bruker skytevåpen eller felle ved uttak skal være registrert i Jegerregisteret, men trenger ikke å ha betalt jegeravgift for inneværende år. Etter bestemmelsens fjerde ledd stilles det krav om at fangstredskaper skal merkes med navn og telefonnummer.

3.3 Departementenes vurderinger og forslag

Stortingets anmodningsvedtak nr. 744 går ut på at krav om merking av feller skal endres fra navn og telefonnummer til kun jegernummer. Det går frem av Stortingets behandling av næringskomiteens innstilling, Innst. 301 L (2024-2025), at merkekravet skal følge av lov.

Hovedformålet med gjeldende krav om merking av feller er at viltmyndighetene, politimyndighetene og grunneier skal kunne identifisere eieren av fellen. Slik identifisering tar utgangspunkt i ulike hensyn. Viltmyndighetene og politimyndighetene må kunne kontrollere at brukeren av fellene oppfyller de formelle kravene for å drive med fangst, og at den konkrete bruken av fellene er i tråd med regelverket. Grunneiere må kunne kontrollere at fellene er satt ut av noen som har rett til å drive fangst på deres eiendom.

Kravet om merking må også sees i sammenheng med tilsynsplikten for feller.

Utøvelsesforskriften § 33 stiller krav til at den som bruker feller som fanger viltet levende skal føre tilsyn med fellen hver morgen og kveld, samt at det for fangst av villsvin, gaupe og jerv også skal brukes elektronisk fellevarsling. Dersom viltmyndighetene eller andre kommer over feller som har fanget levende vilt eller som har skadet vilt, og hvor det er åpenbart at det ikke har blitt ført tilsyn i tråd med utøvelsesforskriften, foreligger det et behov for å kunne identifisere og kontakte eieren av fellen.

Merking av feller med navn og telefonnummer etter gjeldende regler, vil i stor grad ivareta hensynene som nevnt over, og gir tilstrekkelig informasjon til å finne ut hvem fellen tilhører. En endring av kravet om merking til kun jegernummer innebærer at man må gå veien om Jegerregisteret for å få ytterligere informasjon ut over jegernummeret, noe som i utgangspunktet vil gjøre det noe mer arbeidskrevende for viltmyndigheter, politimyndigheter og grunneiere å ivareta sine interesser.

Landbruks- og matdepartementet viser her til at et forslag om forskrift om behandling av personopplysninger i Jegerregisteret etter planen vil sendes på høring i løpet av 2025. Det legges i den forbindelse opp til en bestemmelse som pålegger Jegerregisteret å utlevere nødvendige opplysninger, herunder opplysninger om den enkelte jeger, til viltmyndigheter og politimyndigheter. Blir forskriften vedtatt med en slik bestemmelse, vil viltmyndighetene og politimyndighetene ikke påvirkes negativt ved at merkingskravet endres til kun å omfatte jegernummer. Andre vil derimot måtte be om innsyn i Jegerregisteret for å kunne få utlevert informasjon som kobler jegernummer til den konkrete jegeren.

Viltmyndighetene har i dag mulighet til å kontrollere jegere i felt gjennom elektronisk tilgang til opplysninger i Jegerregisteret. Dersom kontrolløren ikke har internettdækning, er også viltmyndighetene henvist til å kontakte Jegerregisteret innen registerets åpningstider. Departementene kommer i det videre til å arbeide for å sikre tilfredsstillende digitale innsynsløsninger for vilt- og politimyndigheter.

Landbruks- og matdepartementet vil peke på at grunneiere som tilbyr jakt og fangst, vil ha oversikt over hvilke jegere, med hvilke jegernumre, som vedkommende har gitt rett til å drive med jakt og fangst på sin eiendom. Slik sett bør merking med jegernummer gi grunneierne tilstrekkelig informasjon for å kunne ivareta sine interesser.

For andre som kommer over feller, og hvor det er et behov for å kontakte fellens eier, vil ytterligere informasjon utover jegernummer avhenge av utfallet i en innsynsbegjæring. Gitt at vilt- og politimyndighetene vil få tilgang til å få utlevert opplysninger fra Jegerregisteret om hvem et jegernummer tilhører, vil det å varsle disse ofte være en tilstrekkelig løsning.

Landbruks- og matdepartementet mener samlet sett at forslaget om å endre krav om merking fra navn og telefonnummer til kun jegernummer fortsatt vil ivareta både hensynet til kontroll og adgang til nødvendig informasjon.

Departementene foreslår etter dette at viltressursloven § 25 andre ledd endres slik at det i forskrift kan stilles krav om merking av feller kun med jegernummer, jf. lovforslaget § 25 under punkt 7.1. For å sikre at tilhørende forskriftsverk er i tråd med den foreslåtte lovendringen, foreslår departementene også å gjøre tilsvarende endringer i utøvelsesforskriften § 32, hvor «navn og telefonnummer» vil erstattes med «jegernummer». Se endringsforslag under punkt 7.2.

For å sikre en hensiktsmessig samordning i forskriftsverket, foreslår Klima- og miljødepartementet å tilføye et nytt punktum i viltforskriften § 3-13 tredje ledd når det gjelder merking av feller som skal benyttes ved skadefelling og annet uttak. Departementet foreslår at det også her stilles krav om at feller skal merkes med jegernummer. Videre foreslår departementet å presisere ordlyden i bestemmelsens fjerde ledd til at dette gjelder øvrige fangstredskaper utover feller som skal benyttes ved skadefelling og annet uttak. Slike redskaper kan benyttes ved uttak uten at det er krav om at brukeren er registrert i Jegerregisteret. Disse fangstredskapene skal fortsatt merkes med navn og telefonnummer.

4 Bruk av luftfartøy (drone) ved ettersøk av påskutt storvilt

4.1 Stortingets anmodningsvedtak nr. 745

Anmodningsvedtak nr. 745 sier følgende:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige endringer i viltressursloven § 29 slik at jegere på land kan ha anledning til å benytte luftfartøy (drone) ved ettersøk av påskutt storvilt, tilsvarende som ved ettersøk av påskutt sjøfugl.

Ved Stortingets behandling av lovforslaget fikk forslaget fra Fremskrittspartiet, om bruk av drone ved ettersøk av påskutt storvilt, flertall. Det ble under debatten i Stortinget blant annet vist til at det på land er krav om ettersøkshund, men at loven også må åpne for bruk av drone som tilleggsverktøy i ettersøk for jaktlag med varslingsplikt som på sjø.

4.2 Rettslig utgangspunkt

Det følger av viltressursloven § 29 at det er forbudt å bruke luftfartøy, motorkjøretøy og motorfartøy under jakt. Bestemmelsen lyder:

§ 29. *Forbud mot bruk av luftfartøy, motorkjøretøy og motorfartøy*

Under jakt er det forbudt å bruke

a. luftfartøy eller motorkjøretøy til forfølgning av vilt eller til avledning av viltets oppmerksomhet fra jegeren

- b. luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt
- c. fartøy med motor innen en avstand av to kilometer fra land, også holmer og skjær.

Forbudet i første ledd bokstav c gjelder ikke ved ettersøk etter § 22 av fugl i sjø, forutsatt at fartøyets hastighet ikke overstiger 5 knop. Jegeren har bevisbyrden for at bruken er lovlig og skal snarest varsle politiet og kommunen om bruken av fartøy med motor under ettersøket.

Hva som menes med luftfartøy er omtalt i forarbeidene til viltressursloven, Prop 78 L (2024-2025) s. 230. Begrepet «luftfartøy» må ses i lys av lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) med tilhørende forskrifter, samt en språklig forståelse av hva som naturlig ligger i dette begrepet. Det innebærer blant annet at begrepet omfatter motorisert fly, seilfly, helikopter, varmluftsballong, luftskip, hangglider og paraglider. Det er for øvrig ikke et krav om at luftfartøyet må ha motor eller at det må ha fører, se luftfartsloven § 15-1. Droner er regnet som luftfartøy i henhold til luftfartsloven med tilhørende forskrifter. Etter viltressursloven § 29 er det et generelt forbud mot bruk av droner i forbindelse med jakt. Med «jakt» menes høsting av vilt ved bruk av skytevåpen som avliver viltet, og den forutgående lokaliseringen av viltet og ettersøk og avliving av såret vilt, jf. viltressursloven § 3 bokstav b.

I forarbeidene til viltressursloven, Prop. 78 L (2024-2025) s. 231, fremgår det at § 29 første ledd bokstav a og b viderefører forbudet i viltloven § 21 første ledd bokstav b og c, og forarbeider og praksis etter disse bestemmelsene også gjelder etter den nye bestemmelsen.

Første ledd bokstav a slår fast at det er forbudt under jakt å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy til forfølgning av vilt eller til avledning av viltets oppmerksomhet fra jegeren. Det vil for eksempel være forbudt å bruke droner eller å la en bilmotor stå på tomgang for å forstyrre viltet.

Første ledd bokstav b slår fast at det er forbudt under jakt å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt. Forbudet rammer både jegeren selv og andre som deltar i jaktutøvelsen.

Etter første ledd bokstav c er det forbudt under jakt å bruke fartøy med motor innen en avstand på to kilometer fra land. Bestemmelsen gjelder både i sjø og ferskvann, jf. uttrykket «avstand av to kilometer fra land». Avstandsbegrensningen gjelder også holmer og skjær. Første ledd bokstav c viderefører forbudet i viltloven § 21 andre ledd første punktum. Det stilles ikke krav om at fartøyet må være «drevet» av motor. Det er tilstrekkelig at fartøyet har motor.

Andre ledd inneholder en regel som gir unntak fra forbudet i bokstav c, og åpner for bruk av motorisert fartøy i forbindelse med ettersøk av fugl i sjø. Forutsetningen for bruk av motorisert fartøy i en slik ettersøkssituasjon, er at fartøyets hastighet ikke overstiger 5 knop. Andre ledd viderefører særregelen i viltloven § 21 andre ledd andre og tredje punktum. Bestemmelsen gjelder for ettersøk av «fugl». Det vil si at bestemmelsen ikke er avgrenset til kun å gjelde sjøfugl, siden begrepet sjøfugl ikke er et entydig begrep. Hensynet til et effektivt og raskt ettersøk på sjøen vil være like viktig uavhengig av hvilken kategori fuglen anses å falle inn under. Forbudet gjelder i «sjø». Det vil si både i saltvann og i innsjøer.

Bestemmelsen må ses i sammenheng med viltressursloven § 22 som regulerer undersøkelses- og ettersøksplikten i forbindelse med jakt. Av andre ledd andre punktum følger det at jegeren har bevisbyrden for lovlig bruk. Det vil si at jegeren må kunne bevise at bruken av motorfartøyet skjer i forbindelse med en ettersøkssituasjon. Jegeren skal snarest varsle politiet og kommunen om bruk av motor under ettersøket. Varsling til politiet og kommunen om bruk av motor under ettersøk bør som hovedregel skje før ettersøket starter.

For øvrig inneholder viltressursloven § 28 et forbud mot å løsne skudd under jakt blant annet fra luftfartøy eller motorkjøretøy. Det innebærer et klart forbud mot å benytte droner som jaktvåpen. Bestemmelsen viderefører innholdet i viltloven § 21 første ledd bokstav a og d.

Som nevnt over er det et generelt forbud mot bruk av droner i forbindelse med jaktutøvelse. Offentlig ettersøk faller utenfor jaktbegrepet, og er nærmere regulert i viltressursloven § 55. Det fremgår av viltressursloven § 55 fjerde ledd første punktum hvilke av viltressurslovens regler som gjelder ved offentlige ettersøk. Etter andre punktum fremgår det at viltmyndighetene kan beslutte å gjennomføre ettersøk uten hensyn til en rekke av bestemmelsene, blant annet viltressursloven § 29 som oppstiller et forbud mot bruk av «luftfartøy», herunder drone. Det innebærer at kommunen kan beslutte at kommunens fallviltgruppe kan benytte drone i et offentlig ettersøk dersom det anses nødvendig for å gjenfinne og avlive det skadde dyret. Slik bruk må i alle tilfeller skje innenfor rammene av annet relevant regelverk som nevnt under.

Annet relevant regelverk

Droner vil som regel være utstyrt med et kamera som kan sende bilder til piloten som i ettersøkssituasjoner vil være jegeren, en i jaktlaget eller en ekstern som bistår i ettersøket. Bruken av kamera i områder hvor folk ferdes og bor, vil ha grenseflater opp mot personvern og privatlivets fred. Videre er det potensielt store mengder data som kan samles inn ved bruk av droner, for eksempel kartlegging av infrastruktur i et område. Det er en forutsetning at video og data som innhentes av en drone kun brukes til det formålet det er tiltenkt, i dette tilfellet ettersøk av påskutt storvilt. Dette innebærer at video og data ikke kan videreformidles dersom det ikke er innhentet tillatelse til dette, og bør som hovedregel slettes etter endt ettersøk. Der bruk av drone innebærer innsamling av opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson, anses det som innsamling av personopplysninger. Hva som anses som en personopplysning tolkes vidt. Lov 15. juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger stiller krav til behandling av personopplysninger. Reglene gjelder både for privatpersoner, virksomheter og offentlige myndigheter. Datatilsynet har utarbeidet anbefalinger om bruk av droner og personvernutfordringene slik bruk kan medføre.

Bruken av droner i Norge er regulert under luftfartsloven og forskrifter gitt i medhold av loven. En lovfesting av adgang til å benytte drone til ettersøk av påskutt storvilt etter viltressursloven, vil ikke frita dronepiloter/-operatører fra annet lovverk. Definisjon av piloter/operatører følger av Meld. St. 15 (2024-2025) *Droner og ny luftmobilitet*. Med «pilot» menes den som faktisk styrer og flyr dronen, og som er ansvarlig for å følge alle sikkerhetsprosedyrer og operasjonelle retningslinjer under flyvning. Med «operatør» menes personen eller organisasjonen som er ansvarlig for droneoperasjonen, og som er ansvarlig for at nødvendige tillatelser og forsikringer er på plass, og skal være registrert på

Luftfartstilsynets portal www.flydrone.no. I noen tilfeller kan en person være både operatør og pilot, spesielt hvis det flys til private formål. Det er dronepiloten/-operatøren sitt ansvar å påse at bruken er i henhold til de enhver tid gjeldende regler. De fleste som flyr droner, skal være registrert på www.flydrone.no. Unntak gjelder bare hvis dronen veier mindre enn 250 gram og ikke har kamera, eller hvis dronen er CE-merket som leketøy, jf. omtale i Meld. St. 15 (2024-2025) *Droner og ny luftmobilitet* s. 42. I tillegg må alle tillatelser, sertifiseringer, merkinger, forsikring mv. være på plass før dronen kan tas i bruk.

For enkelte områder er det lagt restriksjoner på dronebruk. Dette gjelder for eksempel områdene rundt flyplasser og militære anlegg, beskrevet i forskrift 11. januar 2024 nr. 2777 om ubemannede luftfartøyer § 7. Videre kan det være bestemmelser i verneområder fastsatt med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), som begrenser eller forbyr bruk av droner. Etter lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven) § 2 første ledd er «landing og start med motordrevet fartøy» definert som motorferdsel, og dermed underlagt forbudet mot motorferdsel i utmark og vassdrag som følger av motorferdselloven § 3. Overflyvning er derimot ikke regulert etter motorferdselloven. Bruk av drone som faller innenfor motorferdsellovens virkeområde må følgelig også være i tråd med dette regelverket.

En åpning for bruk av drone ved ettersøk av påskutt storvilt hindrer ikke at grunneier gjennom en jaktavtale kan stille krav til bruk av drone, eller at drone ikke skal kunne benyttes på vedkommendes eiendom.

Bernkonvensjonens rammer

Viltressursloven § 5 regulerer forholdet til folkeretten. Loven gjelder med de avgrensningene som følger av internasjonale avtaler og folkeretten ellers. Bernkonvensjonen er den viktigste internasjonale rammen for forvaltningen av vilt i Norge, og får blant annet betydning for bestemmelser om hvilke arter det er tillatt å åpne for jakt på, og hvilke metoder som er tillatt ved utøvelse av jakt og fangst. Konvensjonens formål er å verne vill flora og fauna og deres naturlige leveområder, med særlig vekt på truede og sårbare arter og arter og leveområder som krever samarbeid mellom flere stater og å fremme slikt samarbeid.

Konvensjonen opererer med lister over henholdsvis planter som er totalfredet (vedlegg I), dyrearter som er totalfredet (vedlegg II) og andre dyrearter som omfattes av konvensjonen uten at disse er totalfredet (vedlegg III). Oppføringen i konvensjonens vedlegg har betydning for hvilken plikt konvensjonsstatene har til å bevare artene og deres leveområder, herunder hvilken adgang det er til å drive jakt og fangst av artene. Samlet omfatter vedlegg II og III de fleste europeiske ville pattedyr og fugler. Eksempler på arter som ikke er omfattet av vedlegg II eller III er villsvin og rødrev.

Konvensjonen artikkel 6 og artikkel 7 forplikter partene til å treffe nødvendige og egnede lovgivnings- og administrative tiltak for å sikre det spesielle vern av arter av vill fauna som er angitt i henholdsvis vedlegg II og III. Artikkel 6 innebærer blant annet at det ikke er tillatt å drive jakt eller fangst av viltarter som er angitt i konvensjonens vedlegg II. Etter artikkel 7 er det ikke forbudt å drive jakt eller fangst av arter som er angitt i vedlegg III, men eventuell jakt og fangst av slike arter må reguleres i tråd med forpliktelsene som følger av artikkelen.

Konvensjonen artikkel 8 oppstiller et forbud mot bruk av alle metoder som er ikke-selektive for fangst og avliving av arter av vill fauna og bruk av alle metoder som kan forårsake at den lokale bestand av en art forsvinner eller forstyrres alvorlig, og især metoder i vedlegg IV. I vedlegget er blant annet bruk av fly og motorkjøretøyer i bevegelse forbudt ved jakt og fangst. Forbudet gjelder for arter opplistet i konvensjonens vedlegg II (dyrearter som er totalfredet) og III (andre dyrearter som omfattes av konvensjonen uten at disse er totalfredet). Eventuelle unntak fra forbudet mot bruk av metoder i vedlegg IV, må oppfylle vilkårene som følger av Bernkonvensjonen artikkel 9.

Konvensjonen artikkel 9 nr. 1 åpner for at det kan gjøres unntak fra forpliktelsene etter artikkel 6, 7 og 8, under forutsetning av at unntak skjer for ett av formålene som er angitt i artikkelens nr. 1 første til femte strekpunkt, at det ikke er noen annen tilfredsstillende løsning og at unntaket ikke vil være skadelig for vedkommende bestands overlevelse. Konvensjonen artikkel 9 nr. 2 krever at nærmere angitte unntak som er gjort etter artikkel 9 nr. 1 rapporteres til konvensjonens permanente komité.

4.3 Departementenes vurderinger og forslag

Stortingets anmodningsvedtak nr. 745 innebærer at det skal åpnes for bruk av luftfartøy (drone) gjennom nødvendige endringer i viltressursloven § 29, slik at jegere på land kan ha anledning til å benytte luftfartøy (drone) ved ettersøk av påskutt storvilt, tilsvarende som ved ettersøk av påskutt sjøfugl.

Selv om departementene i dette høringsnotatet foreslår å åpne for en avgrenset bruk av drone etter viltressursloven, innebærer ikke det at annet relevant regelverk tilsidesettes. Dronepiloten/droneoperatøren må sørge for at bruken av drone er innenfor rammene av annet relevant regelverk, mens jegeren/jaktlaget har ansvar for å sikre at bruken er i henhold til avtale med grunneier og for at varslingsreglene som følger av viltressursloven overholdes.

Landbruks- og matdepartementet vil bemerke at Stortingets forståelse av § 29 andre ledd, slik det legges til grunn i anmodningsvedtaket, er noe annerledes enn det som følger av omtalen under punkt 4.1 over. Det foreligger ingen unntak for bruk av drone ved ettersøk av påskutt sjøfugl. Unntaket som følger av viltressursloven § 29 andre ledd er knyttet til bruk av fartøy med motor. Departementet forstår Stortingets anmodningsvedtak dithen at Stortinget ønsker en generell adgang for jegere på land til å kunne benytte drone i en ettersøkssituasjon, og at denne adgangen skal være avgrenset til å gjelde ettersøk av påskutt storvilt. Departementet forstår anmodningsvedtaket videre slik at unntaket skal bygge på «tilsvarende» unntak i viltressursloven § 29 andre ledd, slik at det blant annet skal knyttes varslingsregler og beviskrav til bruken av drone i ettersøkssituasjoner.

Departementet vil peke på at viltressursloven § 29 ikke inneholder noen forskriftshjemmel. Det eneste unntaket som er gitt fra forbudet følger av bestemmelsen andre ledd. Departementet har i forbindelse med oppfølging av anmodningsvedtaket vurdert om det bør innføres en forskriftshjemmel som åpner for å gi unntak fra forbudet i § 29 første ledd, slik at

de nærmere unntakene kan fremgå av forskrift. Departementet mener imidlertid at behovet for unntak fra forbudet er begrenset. Det taler for å samle reglene i lovbestemmelsen.

Stortingets anmodningsvedtak er knyttet til ettersøkssituasjoner. Som nevnt over er en ettersøkssituasjon en del av jaktbegrepet. Viltressursloven § 22 andre ledd inneholder regler om når et ettersøk skal igangsettes. Det følger av bestemmelsen at dersom jegeren ved umiddelbar undersøkelse av og rundt skuddstedet verken finner dyret eller kan utelukke at det er truffet, skal jegeren/jaktlaget starte et ettersøk. Viltressursloven § 29 første ledd bokstav a slår fast at det under jakt er forbudt å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy til forfølgning av vilt eller til avledning av viltets oppmerksomhet fra jegeren. Departementet mener begrepet «forfølgning av vilt» også vil omfatte en ettersøkssituasjon. Viltressursloven § 29 første ledd bokstav b slår fast at det under jakt er forbudt å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt. Begrepet «lokalisering» vil etter departementets vurdering også omfatte en ettersøkssituasjon, herunder den innledende fasen av ettersøket frem til viltet er funnet. Viltressursloven § 29 oppstiller et klart forbud mot å bruke droner i en ettersøkssituasjon. For å kunne følge opp Stortingets anmodningsvedtak, er det derfor behov for å gi et unntak fra disse reglene. Departementene foreslår at unntaket lovfestes og tas inn som nytt andre ledd i viltressursloven § 29. Gjeldende andre ledd foreslås som nytt tredje ledd, jf. punkt 7.1 under.

Viltressursloven § 29 gjelder ved jaktutøvelse. I tillegg gjelder viltressursloven § 29 for lisensfelling, jf. viltressursloven § 45 andre ledd. Departementene forstår anmodningsvedtaket slik at unntaket er ment å gjelde ettersøk av storvilt i forbindelse med ordinær jaktutøvelse. Departementenes forslag til nytt andre ledd i viltressursloven § 29 er derfor avgrenset til ettersøk av storviltarter med jakttid. Med ordlyden «jakttid» menes jakttid som er regulert i jakttidsforskriften. Det innebærer at med begrepet storvilt menes her storvilt med fastsatt jakttid. Dette gjelder viltartene elg, hjort, dåhjort, villrein, rådyr, villsvin, muflon og gaupe.

Jaktstatistikk for året 2024-2025 for storvilt med jakttid viser at det felles om lag 26 400 elg, 54 200 hjort og 32 900 (jaktåret 2022-2023) rådyr. I tillegg felles det om lag 3 300 villrein årlig (jaktåret 2023-2024) og om lag 380 villsvin. 78 gauper ble felt gjennom kvotejakt. For dåhjort og muflon er det ikke tilgjengelig statistikk på antall felte dyr, men tallene her er svært lave.

Det er per i dag begrenset med tallgrunnlag som viser omfanget av ettersøk av storvilt samlet. Grove anslag indikerer at ettersøk av viltartene elg, hjort og rådyr skjer i om lag 4-5 % av fastsatte fellingskvoter. Hvor mange av disse ettersøkene som går over i et offentlig ettersøk er det foreløpig ingen statistikk på.

Det å åpne opp for bruk av drone i forbindelse med ettersøk av påskutt storvilt vil ha klare fordeler. Droner med kamera der pilot/operatør kan få oversendt bilder og video i sanntid kan medføre at et såret vilt lettere kan spores og avlives. Departementene vil understreke at bruk av hund er ansett som det viktigste hjelpemiddelet i forbindelse med ettersøk, men droner vil kunne brukes som et supplement for å bidra til at jegeren raskt og effektivt kan bekrefte funn av viltet. Dette vil dermed kunne bidra til å forkorte dyrets lidelse, og vil bygge opp under dyrevelferdsmessige hensyn, jf. lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd § 20 første ledd og

viltressursloven § 21. Droner er lett tilgjengelig på markedet, og det finnes et stort utvalg av modeller.

Bruk av droner i utmark vil imidlertid innebære at både andre brukere av utmarka og annet vilt blir påvirket av bruken. Finnmarkseiendommen har i sitt skriftlige innspill, jf. e-post av 3. juli 2025, uttrykt bekymring for at en åpning for bruk av drone ved ettersøk kan utfordre forbudet mot bruk av drone under jakt, og at det kan bli utfordrende for jaktoppsynet å kontrollere lovlig bruk. Norske Reindriftsamers Landsforbund har i brev av 23. oktober 2025 uttrykt skepsis til bruk av droner innenfor beiteområdene. De mener det må utarbeides klare føringer i loven for bruken, og krav om at reindriften skal varsles ved bruk av droner.

Det følger av naturmangfoldloven § 15 første ledd andre og tredje punktum, at «[v]ed enhver aktivitet skal unødig skade og lidelse på villlevende dyr og deres reir, bo eller hi unngås. Likeledes skal unødig jaging av villlevende dyr unngås». Bruk av drone må derfor skje innenfor aktsomhetsrammen bestemmelsen oppstiller, slik at unødig jaging unngås. Departementene vil her vise til viltressursloven § 22 andre ledd andre punktum, hvor det fremgår at jegeren ikke skal jakte på nye dyr mens ettersøket pågår. Bruk av drone under ettersøk av et påskutt storvilt vil dermed ikke kunne legitimere en generell bruk der ethvert individ i området oppsøkes med droner for lokalisering og identifisering. Departementene viser også til viltressursloven § 21 om krav til forsvarlig jakt- og fangstutøvelse. Departementene viser til innspillet fra NRL, og mener det ikke er behov for egne regler for bruken av drone ved ettersøk ut over reglene som allerede følger av viltressursloven og naturmangfoldloven.

Videre kan droner for mange oppleves som et forstyrrende element i naturen, og kan være i konflikt med friluft-, beite- eller reindriftsinteresser. Droner medfører en viss grad av støy og lys, og kan oppfattes invaderende og sjenerende av enkelte. Departementene mener derfor det er behov for varslingsregler som kan bidra til å hindre bruk av droner utenfor ettersøkssituasjoner, og at viltmyndigheter med videre raskt blir opplyst om bruken av drone. Departementene mener et unntak for bruk av drone i forbindelse med ettersøk av påskutt storvilt må ses i sammenheng med viltressursloven § 22 tredje og fjerde ledd som inneholder regler om hvem som skal varsles i forbindelse med et ettersøk og frister for varsling, og § 29 andre ledd som regulerer hvem som skal varsles i forbindelse med bruk av motorfartøy ved ettersøk av påskutt fugl i sjø. Departementenes forslag, som skal regulere adgangen til å benytte droner ved ettersøk av påskutt storvilt, bygger på varslingsreglene i disse bestemmelsene.

Departementene foreslår i nytt andre ledd i viltressursloven § 29 at det gis adgang til å benytte drone ved ettersøk av påskutt storvilt. Det er ikke et krav om at jegeren eller jaktlaget selv må styre/operere dronen. Regelen åpner for at ekstern bistand kan benyttes, tilsvarende som for bruk av ettersøksekvipasjer. Dronepilot/-operatør må i alle tilfeller sørge for at øvrig regelverk knyttet til bruk av drone følges.

Departementene foreslår at jegeren har bevisbyrden for at bruken av drone er lovlig etter viltressursloven. Dette tilsvarer regelen om bevisbyrde som følger av viltressursloven § 29

andre ledd for bruk av motorfartøy. Med jegeren menes her også jaktlaget når jegeren deltar i et jaktlag, jf. viltressursloven § 22 femte ledd.

Departementene foreslår videre at det tas inn et krav om varsling før en drone tas i bruk ved ettersøk, ved at jegeren skal varsle grunneier, kommunen og politiet, jf. lovforslaget punkt 7.1. Som nevnt kan bruk av drone reguleres i en jaktavtale, og grunneier kan stille vilkår om for eksempel egne varslingskrav ut over de lovpålagte kravene. Det innebærer blant annet at det kan avtales at reindriften skal varsles om bruk av drone innenfor beiteområdene.

Et krav om varsling til grunneier vil gi grunneier relevant informasjon om at det er igangsatt et ettersøk av påskutt storvilt og at det vil bli benyttet drone. Kravet om varsling av grunneier gjelder også ved bruk av drone i forbindelse med retten til å forfølge såret storvilt på andres grunn ved ettersøk, jf. viltressursloven § 23 andre ledd. Bruk av drone ved ettersøk på andres grunn forutsetter også grunneiers samtykke.

Kravet om varsling til kommunen bygger på varslingskravet i viltressursloven § 22 tredje ledd hvor der fremgår at ved ettersøk av hjortevilt, villsvin og muflon skal jegeren varsle kommunen dersom dyret ikke blir funnet innen utgangen av den dagen det ble såret. Et varsel til kommunen om bruk av drone når et ettersøk igangsettes, vil kunne forberede kommunen på at det pågår et ettersøk som potensielt vil kunne involvere kommunen på et senere tidspunkt. Kommunen skal for øvrig også varsles etter viltressursloven § 29 andre ledd dersom det skal brukes fartøy med motor ved ettersøk av fugl i sjø.

Gitt at bruken av drone kan påvirke andre brukere av samme område, og at enkelte kan oppfatte slik bruk som forstyrrende, foreslår departementene at jegeren også skal varsle politiet før bruk av drone ved slike ettersøk. Dette vil ivareta politiets behov for informasjon ved spørsmål rundt observasjon av dronebruk fra andre. Departementene mener at kombinasjonen av varslingsbestemmelsene og det at jegeren har bevisbyrden for lovlig bruk, gir mulighet for en effektiv etterfølgende kontroll.

Departementene foreslår ingen særskilte tekniske krav til droner som blir brukt til ettersøk, da det etter departementenes vurdering hører inn under annet relevant sektorlovverk. Det betyr at droner som benyttes til ettersøk for eksempel kan være utstyrt med ordinær videoteknologi eller med termisk kamera. Det vises for øvrig til forbudet i viltressursloven § 28 mot å løsne skudd fra luftfartøy under jakt, og til forbudet i viltressursloven § 26 om bruk av synlig lys.

Unntak etter Bernkonvensjonen

Ettersøk faller inn under jaktbegrepet. Bruk av drone i forbindelse med jakt og fangst er i utgangspunktet forbudt etter Bernkonvensjonen, jf. artikkel 8 og vedlegg IV. Konvensjonen artikkel 9 åpner imidlertid for at det gjøres unntak fra forbudet i visse tilfeller.

Et ettersøk innebærer å gjenfinne et påskutt vilt som sannsynligvis er såret. Målet er å gjenfinne viltet så raskt som mulig for å redusere viltets lidelser. Reglene om ettersøk bygger opp under hensynet til dyrevelferd.

Departementene vil peke på at det fremgår av [CETS 104 - Explanatory Report to the Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats](#) at vilkårene etter

artikkel 9 nr. 1 ikke kommer til anvendelse i de tilfeller avlivingen av dyr med ellers forbudte metoder skjer av dyrevelferdsmessige årsaker ("for humane or humanitarian reasons"), se avsnitt 39. Det å åpne for bruk av drone i forbindelse med ettersøk av påskutt storvilt med jakttid, vil dermed ikke bryte med våre folkerettslige forpliktelser.

Konvensjonens artikkel 9 nr. 2 krever at nærmere angitte unntak som er gjort etter artikkel 9 nr. 1 rapporteres til konvensjonens permanente komité. Der det er praktisk mulig, skal det rapporteres på antall individer metodene er brukt på. Departementene ser ikke behov for at det rapporteres til konvensjonens permanente komité ut over at det rapporteres om en endring i nasjonalt regelverk knyttet til bruk av drone ved ettersøk av påskutt storvilt med jakttid.

Bruk av drone i forbindelse med felling

Viltressursloven § 29 gjelder ved lisensfelling etter § 45. Lisensfelling omfatter felling av brunbjørn, ulv og jerv. Som nevnt ovenfor, gjelder departementenes forslag til nytt andre ledd i viltressursloven § 29 kun påskutte storviltarter med jakttid. Det åpnes derfor ikke for bruk av drone ved ettersøk av brunbjørn, ulv og jerv ved lisensfelling.

Viltressursloven §§ 46 og 47 regulerer skadefelling og felling iverksatt av myndighetene. Det fremgår av bestemmelsene hvilke regler i viltressursloven som gjelder ved slik felling, og § 29 om forbud mot blant annet bruk av droner er ikke gjort gjeldende. Det betyr at droner i utgangspunktet kan benyttes ved skadefelling og felling iverksatt av myndighetene. For å overholde Norges forpliktelser etter Bernkonvensjonen, foreslår departementene at adgangen til å ta i bruk metoder for felling, herunder metoder som i utgangspunktet er forbudt etter Bernkonvensjonen, presiseres i forskrift, herunder at vilkåret om at det ikke må finnes andre tilfredsstillende løsninger synliggjøres. Departementene viser til høringsbrev om forskriftsendringer til viltressursloven som etter planen skal sendes på høring i løpet av 2025. I hvilken grad varslingsreglene som nå foreslås i § 29 skal gjelde ved felling etter §§ 46 og 47 vil omtales der.

5 Jakttider for elg i Finnmark fylke

5.1 Stortingets anmodningsvedtak nr. 747

Anmodningsvedtak nr. 747 sier følgende:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nødvendige endringer i viltressursloven §§ 10 og 42 som gjør at Finnmarkseiendommen, etter forslag fra den enkelte kommune, kan regulere jakttida for elg i perioden 1. september - 23. desember i Finnmark.

Anmodningsvedtaket ble truffet på bakgrunn av en flertallsmerknad i Innst. 301 L (2024–2025) s. 4 som lyder:

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at jakttidsforskriften gir Finnmarkseiendommen

mulighet til selv å regulere jakttida for elg innenfor perioden 25. september-23. desember i Finnmark. Elgjakta i Finnmark starter 1. september i Karasjok og Kautokeino og 25. september i resten av fylket. Årsaken til tidligere jaktstart i Karasjok og Kautokeino er å kunne gjennomføre jakta før reindriften forventes å ankomme høst- og vinterbeitene. I andre kommuner i Finnmark kan dette også være aktuelt, og i felt inne på vidda kan det være fare for snefall allerede ved jaktstart. Dette flertallet mener det må fremgå i loven at Finnmarkseiendommen etter forslag fra den enkelte kommune selv kan regulere jakttida for elg innenfor perioden 1. september-23. desember i Finnmark.

5.2 Rettslig utgangspunkt

Reglene for adgangen til jakt på elg, hvilken myndighet som kan åpne for slik jakt, samt reglene om hvilke tider slik jakt er tillatt fremkommer av viltressursloven med forskrifter. Utgangspunktet etter viltressursloven § 10 er at jakt på elg bare er tillatt dersom det er åpnet for det i lov eller i medhold av lov. Etter viltressursloven § 10 og viltressursloven § 42 er det en forutsetning at det er åpnet for jakt på elg både i en sentral og i en kommunal forskrift.

Den sentrale forskriften gis etter viltressursloven § 10 av Kongen. Kongen kan, innenfor rammene av naturmangfoldloven § 16, gi forskrift om å tillate jakt og fangst. Dette kan blant annet regulere hvilke arter det tillatt å drive jakt på og fangst av, og til hvilke tider det er tillatt med jakt og fangst. Det står videre i bestemmelsen at det kan fastsettes ulike tider for jakt og fangst i forskjellige deler av landet. Etter fjerde ledd fremgår det at Kongen kan gi forskrift om tildeling av oppgaver etter andre ledd til fylkeskommunen og kommunen. Viltressursloven § 10 er en videreføring av viltloven § 9 andre ledd, som hjemler forskrift om jakt- og fangsttider samt sankning av egg og dun for jaktsesongene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028 (jaktidsforskriften). Forskrifter gitt i medhold av viltloven gjelder også etter viltressursloven trer i kraft, jf. viltressursloven § 61 tredje ledd.

Viltressursloven § 42 første ledd krever at også kommunen må gi forskrift som åpner for jakt på elg, hjort og rådyr dersom slik jakt skal være tillatt. Det fremgår ikke uttrykkelig av bestemmelsen om kommunen her også kan sette begrensninger i adgangen til jakt, for eksempel ved å bare åpne for jakt i en kortere periode enn jakttiden i den sentrale forskriften. Når loven selv ikke avgrenser forskriftsmyndigheten og kommunen har mulighet til ikke å åpne for jakt i det hele tatt, er det imidlertid naturlig å legge til grunn at kommunen også kan sette begrensninger i perioden det åpnes for jakt.

Perioden det er åpnet for jakt på elg framgår av den til enhver tid gjeldende jaktidsforskrift. Rammene som gjelder i dag har vært uendret siden 2017, og følger av jaktidsforskriften § 2. Etter forskriften er jakttiden på elg i utgangspunktet 25. september til 23. desember. For Kautokeino kommune og Karasjok kommune gjelder det imidlertid en særordning der jakttiden er 1. september til 23. desember.

Etter forskriften § 3 nr. 2 kan fylkeskommunen innskrenke jakttiden på elg ved å sette startdato til 5. oktober eller sluttdato til 31. oktober eller 30. november, dersom elgjakten

antas å hindre annen friluftsliv- eller jaktutøvelse, eller i arealer som er viktige for reindriftsnæringa i jaktperioden.

Klima- og miljødepartementet bemerker også at på samme måte som på mange andre livsområder, reguleres allmennhetens muligheter for å drive elgjakt både av offentligrettslige regler og av grunneiers rett til å råde over egen eiendom. Innenfor de rammene lover og forskrifter setter, er det dermed opp til grunneieren å bestemme om, når og hvordan jakt skal foregå på egen eiendom.

Klima- og miljødepartementet peker på at hoveddelen av Finnmark fylkes arealer forvaltes av Finnmarkseiendommen. Finnmarkseiendommen er etablert i medhold av lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark (Finnmarksloven). Etter Finnmarksloven § 49 ble eierrådigheten over det som tidligere hadde vært omtalt som «statens umatrikulerte grunn» i Finnmark fylke i 2006 overført til Finnmarkseiendommen. Dette utgjør om lag 95 % av arealet i Finnmark fylke. Finnmarksloven § 5 sier imidlertid at loven ikke gjør noe inngrep i bestående rettigheter etablert ved hevd eller alders tids bruk. Etter Finnmarksloven kapittel 5 er det derfor etablert et system som skal avklare de reelle bruks- og eierrettighetene i eiendommene som ble underlagt Finnmarkseiendommens rådighet. Finnmarkseiendommens rettsstilling fremgår av Finnmarksloven § 6. Etter bestemmelsen er Finnmarkseiendommen et «eget rettssubjekt med sete i Finnmark som skal forvalte grunn og naturressurser mv. som den eier i samsvar med lovens formål og reglene i loven her for øvrig». I forarbeidene til bestemmelsen, Ot. prp. nr. 53 (2002-2003) s. 123, er det understreket at Finnmarkseiendommen overfor offentlige myndigheter vil ha samme stilling som andre private grunneiere.

5.3 Departementenes vurderinger og forslag

Om forståelsen av anmodningsvedtaket og behovet for lovendring

Klima- og miljødepartementet har vurdert om det er nødvendig å endre de to nevnte lovbestemmelsene i viltressursloven, for å realisere Stortingets anmodningsvedtak.

Utgangspunktet er at grunneier selv kan velge om det skal utøves jakt og fangst på sin eiendom. Ved å tilby jakt og fangst kan grunneier også stille krav til hvordan dette skal skje innenfor rammene av lov- og forskriftsverket. Det innebærer at grunneier har anledning til å innskrenke jakttiden innenfor de ordinære jakttidene som er fastsatt av viltmyndighetene. Finnmarkseiendommen råder derfor over sine eiendommer på samme måte som andre grunneiere. Innenfor de gjeldende offentligrettslige reguleringene har Finnmarkseiendommen dermed full anledning til å regulere om det skal tillates jakt og fangst på eiendommer som er underlagt deres rådighet, samt hvor og når det skal utøves jakt og fangst på eiendommene. Klima- og miljødepartementet mener etter dette at det ikke er nødvendig å endre lovbestemmelsene for at Finnmarkseiendommen skal kunne regulere jakten på Finnmarkseiendommens arealer innenfor rammen av jakttidsforskriften.

Finnmarkseiendommen har på den andre siden ingen myndighet til å bestemme over jakt på eiendommer som eies av andre.

Slik Klima- og miljødepartementet forstår Stortingets flertall i Innst. 301 L (2024-2025) s. 4, er det sentrale ved anmodningsvedtaket at jakttiden for også andre kommuner i Finnmark fylke bør kunne fastsettes innenfor en tilsvarende ramme som den som gjelder for Kautokeino kommune og Karasjok kommune. Flertallet begrunner dette med at forutsetningen for tidligere jaktstart i disse kommunene også kan være aktuelle i resten av fylket, herunder hensynet til å gjennomføre jakten før reindrifta forventes å ankomme høst- og vinterbeitene, og fordi det i felt inne på vidda kan være fare for snøfall allerede ved jaktstart. Forslaget om at Finnmarkseiendommen skal kunne regulere jakten fremstår derfor mer som et middel for å nå målet om differensiert jaktstart av hensyn til reindrift, på lik linje som i Kautokeino kommune og Karasjok kommune, heller enn et tydelig ønske om myndighetsoverføring til Finnmarkseiendommen.

Klima- og miljødepartementet mener at en endring i jakttidsforskriften som gir kommuner i Finnmark fylke mulighet til å åpne for jakt innenfor perioden 1. september til 23. desember, vil være tilstrekkelig for å ivareta hensynene bak anmodningsvedtaket, og at anmodningsvedtaket derfor ikke kan tolkes strengt ut fra sin ordlyd.

I den forutgående dialogen med Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL), har NRL uttrykt et ønske om at det stilles

...krav om at fastsettelse av jakttider innenfor det samiske reinbeiteområder som berører reinens *høstbeiter* må skje i samråd med næringen. NRL har fått flere tilbakemeldinger på at elgjakten innenfor høstbeiteområdene utgjør et stort problem, både i forhold til bruk av hunder, forstyrrelser ved jegere m.m. Når det gjelder utvidet jakttid for elg i Finnmark, kan dette endres gjennom jakttidsforskriften, slik departementet foreslår. Det er også viktig at FeFo, som grunneier, kan foreta tilpasninger eller innskrenke jakttiden av hensyn til reindriften.

Klima- og miljødepartementet viser til at den enkelte kommune kan, innenfor rammene av jakttidsforskriften, åpne for jakt på elg i kommunen. Dette innebærer at det kan åpnes for jakt innenfor hele tidsrommet jakttidsforskriften tillater jakt, eller for en kortere periode. Kommunene kan også innskrenke områdene hvor jakt skal foregå. Gjennom en slik praksis sikrer man at aktuelle interessenter i kommunen, herunder både grunneiere, reindrift, jegerorganisasjoner og andre, får mulighet til å komme med innspill til de foreslåtte lokale jakttidene og jaktområdene. Finnmarkseiendommen og andre grunneiere vil videre ha mulighet til å åpne for jakt på områdene de har eierrådighet over, innenfor rammene satt av sentrale og lokale forskrifter. Som dominerende grunneier i Finnmark fylke kan Finnmarkseiendommen ha nødvendig dialog med berørte kommuner, reindrift, jegerorganisasjoner og andre. Disse kan danne grunnlag for lokale variasjoner der Finnmarkseiendommen gjennom sin tildeling av jakt setter vilkår for gjennomføringen.

Klima- og miljødepartementet bemerker samtidig at anmodningsvedtaket også kan forstås slik at Finnmarkseiendommen bør få offentligrettslig myndighet til å fastsette jakttider for hele Finnmark fylke, også for private eiendommer. En slik løsning vil imidlertid kreve at loven endres. Departementet mener at en slik overføring av offentligrettslig myndighet ikke fremstår som en naturlig tolkning av anmodningsvedtaket, heller ikke når det vurderes opp

mot innstillingen fra komitéen. En overføring av offentligrettslig myndighet til et privat rettssubjekt som Finnmarkseiendommen er heller ikke noe departementet mener vil være en god lovteknisk løsning.

Klima- og miljødepartementet mener at det å gi et privat rettssubjekt offentligrettslig myndighet over andre private ikke er en god løsning. Det vises blant annet til at å gi slik myndighet til Finnmarkseiendommen vil være i strid med forutsetningene i forarbeidene til Finnmarksloven om at Finnmarkseiendommen skal stå i samme stilling som andre private grunneiere overfor offentlige myndigheter, se Ot. prp. nr. 53 (2002-2003) s. 123. Dersom Finnmarkseiendommen skulle gis offentligrettslig myndighet etter viltressursloven vil det videre bryte med prinsippene i kommuneloven § 2-2 om at offentlige oppgaver legges til det forvaltningsnivået som er nærmest innbyggerne, noe som i dette tilfellet er kommunen. Endringer i de aktuelle bestemmelsene i viltressursloven §§ 10 og 42 vil føre til at det kommunale selvstyret begrenses for kommuner i Finnmark fylke. Departementet mener dette er argumenter som taler mot en slik myndighetsoverføring.

Klima- og miljødepartementet viser også til at Finnmarkseiendommen selv, i en e-post til Landbruks- og matdepartementet av 3. juli 2025, har stilt spørsmål ved en eventuell tildeling av offentligrettslig myndighet. De mener det bør vurderes om det er hensiktsmessig at de som privat grunneier skal gis muligheten til å regulere jakttid på elg også på eiendommer de selv ikke forvalter, eller om det ikke er riktigere at ansvaret legges til en offentlig viltmyndighet. De viser til at det allerede i dag er minst to private eiendommer i Finnmark som er store nok til å ha jaktrett på elg, og på at prosessen med rettighetsavklaringer kan føre til endringer i eierstrukturen. Finnmarkseiendommen peker videre på at det bør vurderes om mulighetene for tidligere jaktstart bør framgå av jakttidsforskriften heller enn direkte av bestemmelser i viltressursloven.

Klima- og miljødepartementet mener at det rimelig å anta at en slik overføring av myndighet ville føre til økt ressursbruk hos Finnmarkseiendommen i forbindelse med fastsetting av forskrifter. Finnmarkseiendommen må også bruke ressurser og tid på å bygge opp kompetanse på et helt nytt område. Så lenge kommunen uansett beholder de øvrige oppgavene i hjorteviltforvaltningen, ville endringen føre til svært begrenset besparelse for kommunene.

Departementene foreslår på denne bakgrunn at det gjøres enkelte endringer i jakttidsforskriften for å følge opp Stortingets anmodningsvedtak.

Endring av jakttidsforskriften

Klima- og miljødepartementet viser til at Finnmarkseiendommen også har sendt inn synspunkter hva gjelder spørsmålet om jakttiden bør utvides.

Finnmarkseiendommen viser først til at det på grunn av mørketid og kulde ikke er aktuelt å jakte elg fram til 23. desember i Finnmark, og at det dermed først og fremst er fremskyting av jaktstarten til 1. september som vil ha reell betydning.

Finnmarkseiendommen har også pekt på at dersom hensynet til reindrifta alene skal være begrunnelse for en eventuell regelendring, bør regelverket gi tydelige føringer for hva som skal til for at det åpnes for jakt slik at det ikke skapes forventninger om tidlig jakt også i

områdene der det ikke er konflikt mellom dagens jakttider og høstbeiteområder. De peker videre på at reindrift ikke er et hensyn som er unikt for Finnmark, men at samisk reindrift også drives i Troms, Nordland og deler av Trøndelag og Innlandet. Finnmarkseiendommen mener det bør være et mål å utarbeide faste start- og sluttdatoer, som bør fastsettes i dialog mellom ansvarlig myndighet, reindriften, jegerinteressene og andre interesserte parter.

Finnmarkseiendommen mener også at det ut fra et jegerperspektiv kan være grunn til å tro at en utvidet jaktperiode vil bli godt mottatt av mange jegere i Finnmark. Samtidig nås fellingsmålene allerede i dag, til tross for at Finnmarkseiendommen har valgt å avslutte elgjakten første helg i november. En tidlig jaktstart kan føre til økte konflikter mellom elgjegere og andre interesser, som saueneæringa, småviltjegere, bærplukkere og andre friluftaktiviteter. Finnmarkseiendommen mener derfor det er sentralt at eventuell fastsetting av tidligere jakttid vurderes og forankres i den enkelte kommune.

Til slutt peker Finnmarkseiendommen på at en tidligere jaktstart vil føre til at en større andel av fellingene, inkludert uttak av store okser, skjer før brunsten, noe som kan ha uheldige følger for bestandssammensetningen. En tidligere jaktåpning kan dermed føre til at det blir nødvendig med sterkere reguleringer av hvilke dyr som kan felles enn det som er dagens situasjon.

Klima- og miljødepartementet viser til at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfoldet. Etter naturmangfoldloven § 8 skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Naturmangfoldloven § 10 angir at påvirkninger på et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er, eller vil bli, utsatt for.

Endringer av jakttidene for elgjakt i Finnmark vil først og fremst påvirke arten elg. Elg er i norsk rødliste for arter 2021 vurdert i kategorien «LC Livskraftig». Elgstammen i Finnmark har økt kraftig de siste tiårene. Av Hjorteviltregisterets statistikk over sett og felt elg fremgår det at det i årene 1985-1987 ikke ble registrert «sett elg» i Finnmark, mens det tilsvarende tallet i jaktseasonen 2024/2025 er 10 675 observasjoner. I 1987 ble det skutt 0 dyr, mens det i 2024/2025 ble det skutt 660 dyr. Uttaket av elg reguleres videre av kvoter, og endring av jakttidene vil dermed ha begrenset effekt på totalbestanden.

Dagens jakttider er først og fremst satt ut fra et ønske om enhetlige regler for hele landet og vurderes ved de jevnlige revisjonene av jakttidforskriften. Selv om en tidligere jaktstart vil kunne føre til et økt uttak av store okser før brunsttiden, legger Klima- og miljødepartementet ut fra den store totalbestanden til grunn at endringen av jakttidene vil ha liten effekt på elgbestanden.

Klima- og miljødepartementet kan heller ikke se at det at jakten og tilhørende motorferdsel skjer tidligere i september enn i dag vil utsette økosystemene for en økt samlet belastning, da uttaket av elg reguleres av kvoter. Den totale ferdselen i naturen må derfor antas å forbli den samme. Den samlede belastningen av motorferdsel og øvrige belastning på økosystemet er imidlertid noe kommunen må vurdere, før det eventuelt åpnes for jakt i perioden.

Departementene foreslår på denne bakgrunn at jaktidsforskriften endres, slik at det åpnes for elgjakt i kommuner i Finnmark fylke fra 1. september til 23. desember, jf. lovforslaget punkt 7.2 under.

6 Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget om å endre reglene for merking av feller vil etter departementenes vurdering kunne medføre noen flere innsynsbegjæringer for Landbruksdirektoratet, som er ansvarlig for Jegerregisteret. Registeret driftes i samarbeid med Brønnøysundregistret. Det ventes at de administrative konsekvensene vil være marginale. Videreutvikling av digitale løsninger for vilt- og politimyndighetenes kontroll av jegere i felt antas å ikke ha større administrative og økonomiske konsekvenser, da det i stor grad er snakk om justering av eksisterende løsninger. Eventuelle økonomiske konsekvenser som følge av tilrettelegging av gjeldende digitale løsninger, vil bli dekket over departementenes ordinære budsjettammer.

Forslaget om å åpne for bruk av drone ved ettersøk av påskutt storvilt er ment å bygge opp under hensynet til dyrevelferd, og vil innebære at jegeren eller jaktlaget lettere kan finne viltet som er påskutt og såret. Det foreligger ingen statistikk på hvor mange ettersøk av påskutt storvilt som gjennomføres årlig, men det er tale om et betydelig antall, jf. omtale under punkt 4.3. Det antas at forslaget vil bidra til at jegeren eller jaktlaget raskere og enklere kan finne viltet, og at antall ettersøk, også i offentlig regi, dermed reduseres. Dette vil gi besparelser både for jeger og jaktlag, samt reduserte administrative og økonomiske kostnader for kommunene.

Forslaget om å utvide jakttiden for elg i Finnmark fylke vil etter departementenes vurdering ikke føre til verken administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning. Forslaget åpner for en videreføring av dagens praksis der Finnmarkseiendommen i samråd med kommunen og andre interessenter fastsetter den nærmere jakttiden for elg innenfor den fastsatte jaktidsrammen som fremgår av jaktidsforskriften. Endring av jakttid for elg i Finnmark fylke vil ha virkningstid for jakt i 2026 og 2027. Kommende høring av jaktidsforskriften vil innebære at det fastsettes nye jakttider fra 1. april 2028. På vanlig måte vil jakttider for elg i Finnmark fylke bli gjenstand for innspill i høring på nye jakttider fra 2028.

7 Forslag til endringer i lov og forskrift

7.1 Forslag til lovendringer

I

I lov 20. juni 2025 nr. 102 om jakt, fangst og felling av vilt mv. foreslås følgende endringer:

§ 25 andre ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrift om bruk av feller, hvilke arter det tillates fangst av ved bruk av feller, tillatte feller, krav om merking av feller *med jegernummer*, krav om tilsyn, håndtering av

fanget vilt, fjerning av ulovlige feller, typegodkjenning av feller og organisering av en godkjenningsordning, inkludert fastsetting av gebyr for godkjenning.

Ny § 29 andre ledd skal lyde:

Forbudet i første ledd bokstav a og b gjelder ikke bruk av drone ved ettersøk etter § 22 av påskutt storvilt med jakttid. Jegeren har bevisbyrden for at bruken er lovlig, og skal snarest varsle grunneieren, politiet og kommunen om bruken av drone under ettersøket.

Nåværende andre ledd vil bli nytt tredje ledd.

II

Loven trer i kraft 1. juli 2026.

7.2 Forslag til endringer i forskrift

Forskrift om endring i forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst, forskrift 1. april 2020 nr. 565 om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark og forskrift 21. januar 2022 nr. 128 om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseasonene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet med hjemmel i lov 20. juni 2025 nr. 102 om jakt, fangst og felling av vilt mv. §§ 10, 25, 46, 47 og 61, jf. kgl. res 27. april 2018 og kgl. res. xx.xx. 2025.

I

I forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst gjøres følgende endring:

§ 32 skal lyde:

§ 32. *Merking av feller*

Feller skal være synlig merket med brukerens *jegernummer*. Dette kravet gjelder ikke rypesnarer.

II

I forskrift 1. april 2020 nr. 565 om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark gjøres følgende endring:

§ 3-13 skal lyde:

§ 3-13. Metode for skadefelling og annet uttak

Ved uttak etter denne forskriften gjelder viltloven kapittel VI og forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst hvis ikke annet er bestemt i tillatelsen. Beslutningsmyndigheten kan tillate andre metoder for uttak.

Miljødirektoratet kan etter søknad gi firma som driver med skadedyrbekjempelse generelle tillatelser til andre avlivingsmetoder på nærmere angitte vilkår.

Den som bruker skytevåpen eller felle ved uttak skal være registrert i Jegerregisteret, men trenger ikke å ha betalt jegeravgift for inneværende år. *Feller skal være synlig merket med brukerens jegernummer.*

Øvrige fangstredskaper ut over feller som benyttes skal være synlig merket med brukerens navn og telefonnummer.

III

I forskrift 21. januar 2022 nr. 128 om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jakt sesongene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028 gjøres følgende endring:

§ 2 om jakttid for elg skal lyde:

Art	Område	Jakttid	
Elg	I de kommunene hvor lokal forskrift åpner for elgjakt, med det unntaket som nevnes nedenfor.	25.09.	23.12.
	<i>Kommuner i Finnmark fylke.</i>	01.09.	23.12.

IV

Forskriften trer i kraft 1. juli 2026.